

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 ft.
Fél évre 3 ft.
Negyed évre 1 ft 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Kiővezetni csupán a kiadóhivatalnál lehet
B.-Gyarmaton.

Kiővezetési pénzek, reclamációk és hírdetések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap az illetéki részére s a nyitólétre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hírdetéseik díja: öt hasábol petítésor 4 kr. — Nagyobb és többesori hírdetések jutányosan csökkentendők.
Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Nyitólétre garmond sora 20 kr.

Van-e joga a conservatív pártnak az ország kormányzására?

Niként tudjuk, a b. gyarmati választókerület egyesült ellenzéke május hó 25 én értekezletet tartott, és gróf Zichy Nándor urat birta fel a képviselőség elvállalására, aki azt csak feltételeken fogadta el, és esetleg maga helyett gróf Károlyi Sándor urat ajánlotta megválasztására.

Nógrádvármegye székvárosában tehát megtörtént azon hihetetlen dolog, hogy a conservatív párt a szélsőballal egyesült a szabadelvű párt megbuktatására; holott a városban vajmi csakély a conservatív párt száma, és szokszorta nagyobb a balpárté, mely elvi ellentéte a conservatív pártnak.

A választások között állunk. Itt van a végső idő, hogy magát minden választó elhatározza, kire adja szavazatát.

Van hazánkban szabadelvű párt, mely ez idő szerint kormányozza az országot. Van jobboldal, vagyis azon conservatív párt, mely régent a pecsovice nevezet alatt volt ismeretes, s a melyet negyvenhetes pártnak is nevezünk, mióta hajlandó volt az 1860. októberi diplomát elfogadni, s az 1848-diki törvényekről lemondani. Midőn Tisza Kálmán a balközép párt élén a kiegyeskedési törvényt megtámadta és hét évig ostromolta: a deákpárt kényszerítve volt a jobb oldalal szövetkezni, hogy a parlamentben többsége legyen, és ez által a deákpárt részben elvesztette liberális jellegét mindaddig, míg a balközéppárt az 1867. 12 ik törvény alapján állva, kormányképesse nem lön, és a deákpárttal nem egyesült; amidőn is az egyesült párt, — mely különben is ugyanazon törzsenek csak két erőteljes ága volt, mert őket egymástól csak az az elvi eltérés választotta el, hogy a deákpárt a közös monarchia kapcsán a delegáció intézményét, a balközép pedig a personal-uniót fogadta el, — az egyesült párt, mint mondom, fölfevén a szabadelvű párt nevet, a conservatív párt magára maradt, de kis száma miatt életjelet is alig adhatott; míg ezen kis szám néhány desertált liberális egyénnel megsaporodván, a jobboldali vagy mérsékelt ellenzék címét vette föl, és az újabb időben azzal tette magát nevezetessé, hogy fölhasználván az ország nyomasztó pénzügyi helyzetét, — a mi napjainkban még csak-amerikával is közös baj, — minden haj miatt a kormányt és a szabadelvű pártot vonja telölösségre, és sok helyen sikerült a baloldali választók tudatlanabb részét magához edesgetni, a midőn azután egyesült ellenzéknek nevezte magát. A gazdasági közönségnél azzal agitál, hogy nagy az adó, ami igaz is, de azt nem mondják meg, hogy Tisza Kálmán kormányelnök mintegy hatvan ezer hold birtoka után óriás mérvben kénytelen az adóhoz járulni, és ő azt nem tenné, ha a szükség nem parancsolná. A kisiparost azzal láttatják föl a kormány ellen, hogy az iparszabadság, az ipartörvény tönkre tette a kisiparos osztályt. Ez, fájdalom igaz, de a jó urak nem mondják el, hogy a kormány behatóan tanulmányozta az ügyet, országzerítő meghallgatta az iparkamaráknak véleményét, és a legközelebb meg hozott ipartörvény a legértelmesebb iparosok óhajta szerint megköveteli a szak képzettséget, megszabja a megfelelő gyakorlati éveket, és minden észszerű módozatot megalapít, mely a hazai ipar föl virágzására vezet. Ezen új törvény csaknem egyhangulag lett az alsó és felső házban elfogadva, és csakis egypár a kákán is csomót kereső egyén által lett kifogásolva. Legfényesebb bizonyítéka ezen törvény cél szerűségének az, hogy azt gróf Zichy Jend ur, a honi ipar érdekében kifejtett buzgólagáért ugynevezett iparos gróf is lelkesedéssel elfogadta, és a kit a Föltség az ipar terén szerzett érdemeiért titkos tanácsorává nevezett, a budapesti belvárosi választók pedig, Deák Ferencz választókerületében, mint a szabadelvű párt jelöltjét fogják megválasztani.

Visszaemlékeztetem az olvasó közönséget gróf Zichy Ferencz úrnak, a kitűnő pénzügyi kapacitásának a felső házban, épen az ott kifejtett ellenzéki tündetés

alkalmával elmondott beszédére, amelyben az állami számvöröszék adatai alapján számokkal bizonyította be, hogy örvendetesen haladunk az állami bevétel és kiadás közti egyensúly helyreállítására felé, bár mind ezt csak súlyos adózás árán érhetjük utól, ép úgy, mint az Olasz birodalom, amely a tönk szélén állott, de egy kitűnő pénzügyminiszter, akit minisztersége idejében csaknem megköveztek, úgy rendbe hozta az állam pénzügyeit, hogy most nagymérvben szállítható le az adó, és a gyűlölt s legközelebb elhunyt miniszternek a hálás nemzet emléket emelt.

Ezen előzmények után nyissunk csak föl a történelem lapjait, és győződünk meg a pecsovice, a negyvenhetes, jobb oldali ellenzék, egyszerűen a conservatív párt multja s hazafiai érdemei felől; mert aki a nemzetet vezetni akarja, annak a közbizalmat meg kell érdemelnie.

Hát tisztelt polgártársaim, bokréttába kötöm ezen párt híveit. Itt találjuk a kékvérűeket, akiknek dogmája szerint a bárónál kezdődik az ember; az ultramontanokat, akik az emberiség szellemét századok hosszú során butították, s a különböző vallásfelekezetek közt az egyenlenséget szították; ott találjuk azon megcsökönyösödött lelkeket, az osztályuralom pártbíveit, akik a népszabadságot a legnagyobb veszélynek hirdetik, s a nép felvilágosodásának első ellenségei. De nehogy ráfogásról vádoltassam: a történelemmel bizonyítom be minden állításomat. A conservatív párt volt az, — tisztelet a kis számú kivételnek, — mely egész 1848 ig századok hosszú során szolgátságban tartotta a nép millióit, a minden politikai jogot kizárólag a nemesség számára tartott fön. Az 1832—6 országgyűlés folyama alatt báró Wesselényi Miklósnak mint árulónak kellett lakolnia azért, mert az emberiség nevében oly törvény megalkotására irogott, hogy a volt urbéres saját véres verítékén magát megválthassa s a földesur hatóság alól menekülhessen. Az 1840. 7-ik törvény sem engedte meg a kényszermegváltást, hanem a földesur szabad akaratától tette függővé, és az ur hatóságot sértetlenül fentartotta, hogy a korbács a földesur kezében maradjon. Kossuthnak az 1848 diki pozsonyi országgyűlésen betérjesztett azon fölirati javaslatát, mely az 1848 diki törvények magvát magában foglalá, és melyet az alsóház lelkesedéssel elfogadott, a felsőház többsége, t. i. a conservatív párt mindaddig visszautasította, míg István főherceg nádor erkölcsi nyomást nem gyakorolt rá; és azután is Bécsbe szaladgáltak és mindenármányt felhasználtak, hogy az 1848-diki törvényeket a király meg ne szentesítse. Vérszívvel emlékezünk vissza, hogy az 1848—9-diki országgyűlésen a conservatívek a felső házból teljesen ki maradtak, hanem azután ők voltak azok, akik Pozsonyban külön conventiculumot tartottak és abból a muszkát a nemzet leigázására meghívták. Ezen jó urakat nem igen genirosta az absolutismus: hanem közszolgálatokat vállaltak alatta, s így annak céljait előmozdították. Midőn 1860 ban az absolutismus a szabadsággal alkudozni volt kénytelen: ezen jó urak az októberi diplomát úgy üdvözölték, mint valami ne továbbot, amire Magyarország számíthat; pedig hát ez a diploma Magyarországot az osztrák császárság egyik tartományává stlycsiztette volna. 1866 ban a porosz-olasz háborúk után is megelégedtek volna közjogi tekintetben az 1847-ben fennállott állapotokkal: hanem Deák Ferencz, ezen gondviseléseszerű férfiú, a törvénykönyvvel kezében az 1848-diki szentesített törvények alapjára állott, és az uralkodó házzal csak azon törvények érvényének elismerése mellett volt hajlandó kibékülni, belényugodván a szükségparancsolta változtatásokba, de csak a törvényhozási rendes útján. Hogy a conservatív párt se tanulni sem felejtani nem akar: azt a legközelebbi országgyűlésen is bebizonyította; mert meggátolta azon emberséges törvény megalkotását, mely a vallásfelekezetek eddigi jogainak épségben tartása mellett, módot akart nyújtani a keresztény és zsidók közti házasság által az évezredek gyűlölség megszüntetésére, a zsidóság erkölcsének átalakítására, s ezzel is a haza szebb jövőjének elő-

munkálására; valamint azon számos család rehabilitációjára is, akik a külföldön polgári házasságra lépén, hazánkban csak égyasnik és fattyaik vannak, mivel hogy a házasságuk érvényesnek el nem ismertetik.

Es az a conservatív párt, mely ez idő szerint Magyarországot kormányzására vállalkozik, és tagja a földmivest, kis iparost, a boga'ell ügyek miatt anyagi kárt szenvedő ügyvédet s minden osztályt azon szabadelvű párt ellen, mely sok küzdelem után az 1848. évi törvényeket megalkotá és fentartotta, s ezek által a nép millióit faj s valláskülönbség nélkül szabaddá s a nemességgel egyenjogúvá tette. A népen, a kis iparoson nem csodálkozom, mert az foglalkozásánál fogva politikai képzettséggel nem bírhat, hanem csak a csapást érzi, mely ránehezedett, és bűnbakot keres, melyen bosszuját kitöltse: de mit mondjak azon egyenekről, akik magukat a kivelt osztályhoz számítják, és még liberálisoknak is tartják? Mit mondjak főleg akkor, ha a nemesi osztályhoz sem tartoznak s így az 1848 diki törvények által emeltettek emberi méltóságra? Valóban elszomorító látvány az, hogy az ily egyének nem látják meg a tátongó örvényt, mely a népszabadságot, a democratiát, a vallásszabadságot s mindazt fenyegeti, ami az embernek szent, ha a népszabadság elvi ellenségei, régi hóhérai veszik kezükbe a kormány gyeplőjét. Hát uraim, mikor lesz valóságga az önök szép álma a personal unio, ha önök a szabadelvű pártot megbuktatják, amely átmenetli szolgálta a personal-uniora, és kormányra segítik a conservatív pártot, a mely természeténél fogva retrográd fog haladni? Jut-e eszükbe a szegény rusznyák, aki maga alatt vágta a fát és lezuhant?

Polgártársaim! egy nagy köcsötte le a szívemről, hogy önöknek mindezeket elmondhattam. Hogy mit lesznek teendők, az az önök lelkiismeretének a dolga. Én megtettem polgári kötelességemet.

Bodnár István.

Nógrádmegye rendkívüli közgyűlése.

(Május 29-én)

Habár a közgyűlés tárgyát csakis a királyi meghívó levélnek felolvasása képezte, a közgyűlésen meggyének ügyei iránt érdekelt megyebizottsági tagjaink a legmezezebb vidékről is igen szép számban jelentek meg. A közgyűlés gr. Gyűrky Ábrahám főispán által a következő beszéddel nyitattott meg:

T. m. közgyűlés! Mindenekelőtt ezen közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére Hanzsly László és Reményfy József urakat kérem fel.

Mielőtt a közgyűlést megnyitnám, szomorodott szívvel jelentem, hogy Ő felsége boldogult V-ik Ferdinánd örvége, Mária Anna császárné és Magyarország volt királynője nincs többé. Tudom azt, hogy a magyar nemzet és kiválólag megyének közönsége mindég teljes szívből osztozott bön szeretett uralkodó házuknak nemcsak örömeiben, hanem bánatában is; megvagyok győződve, hogy ezen szomorú esemény iránt mindnyájan ószinte sajnálattal és részvéttel viseltetünk. Engedjék meg, hogy ezen sajnálat és részvét jegyzőkönyvileg is kifejezést találjon, s hogy azt a trón legmagasabb számolyánál is tolmácsolhassam. Ezáltal tudomására hozom a megyei bizottmánynak, hogy alispánunk a boldogult császárné és királyné emlékezetére az itteni hatóságok részvéte mellett a gyászitani tiszteletet megtartatta.

A mai gyűlés tárgyát a királyi meghívó levél elintézése képezi, mely szerint Ő felsége által a jövő országgyűlés f. évi szeptember hó 23-ára hivatik egybe. Ennek folytán a képviselő választások megyénkben is megjeitendők lesznek. Részemről mindent elkövettem, hogy a képviselő választások, a polgárok eme legesebb jogának gyakorlata a legnagyobb rendben menjen keresztül. Felkérem a megyei bizottmány összes tagjait, hogy ezen jó rend fenntartására velem együtt közrehassanak s ebbeli jó szándékú törekvéseimben támogassanak. (Éljen.)

Ezután Seitovszky János alispán bemutatja a királyi meghívó levelet, melyet Harmas Gábor főjegyző

felolvasott. A bizottsági tagok a meghívó levél felolvasását felállva hallgatták végig. A meghívó eredetije a levéltárba tétetik, másolata pedig a központi bizottságnak kiadatik, a választási határnap meghatározása, s a választási elnökök, alelnökök és jegyzők megválasztása, s az ezzel kapcsolatos további intézkedések véget értek.

Gr. Forgách Antal ama indítványa, hogy a rendszer tavaszi közgyűlés, mely szabályrendeletileg május havában megtartandó lenne, a közbejövő követválasztások miatt június havára tétessék át, egyhangúlag elfogadtatott, s a közgyűlés határnapjául június hó 26-ka tűzöttet ki. Közgyűlés után délután 1 órakor főispáni ebéd volt.

Szontagh Pál képviselőnk fogadtatása.

Szontagh Pál országgyűlési képviselő úr, holnap, piros pünkösd másodnapján jön városunkba. Fogadtatása az ünnepélyességek sorozatát vonja maga után. Az ünnepélyességeket nagyszámú tisztelői rendezik. A holnapi nap programját lapunk múlt számában közöltük, azonban ez az előre nem tudott körülményekből fogva, csakis hézagosan történt. Az ünnepélyességek véglegesen megalapított sora a következő. Ugyan a reggel 9 órakor a Balassa fogadóba, mintegy 30 fogat indul Szontagh Pál elé, a város végéig ráig Kóvár felé. Itt a menethez csatlakoznak a dejtári, pataki és vadkerti választók. Innen a képviselő úr, rövid üdvözlése után a városba kísértetik. A képviselő úr a Balassa fogadóba száll. A beszámoló és programbeszéd megkezdésére a sötétér jelöltet ki, hol a szőlőből díszes állvány állíttatik fel. Pont 10 órakor Hanzsély László elnök úr megnyitja az értekezletet, s megalakíttatik azon küldöttség, mely Szontagh Pál urat a megjelenésre felkérje. A képviselő úr megjelenésekor Balás József ügyvéd úr fogja bevezető politikai beszédét megtartani, s a képviselő urat üdvözölni. Ezekután következnek majd Szontagh Pál úr beszédei és Mohári Gyula úr zárbeszéde. Ezen kétségteljes nagyszabású beszédek már előre is vonzórót gyakorolnak. Eltekintve attól, hogy a választók roppant nagy számban fognak ezen momentumus beszédek meghallgatására megjelenni, még a nők is nagyban érdeklődnek Szontagh Pál úr beszédei iránt, ugyannyira, hogy a megyeház ablakai már előre le vannak foglalva hölgyeink által. Délután 1 órakor a Balassa fogadóban nagy díszebéd lesz, melyre a jegyek Havas Gyula, Horváth Danó, Kondor József és Vannay Ignác uraknál átvethetők.

A képviselő választások Nógrádmegyében.

A május 30-án tartott központi bizottság a választások határnapjául június hó 13-át tűzte ki.

Választási körzések:

1. A b-gyarmati választó körületben: rendes elnök: Hanzsély László, elnökhelyettes: Balás József, rendes jegyző: Vannay Ignác, h. j. Havas Gyula. Szavazat szedő küldöttségi elnök: Tillmann Károly, h. el. Mohári Gyula, jegyző: Hudecz Zsigmond.
2. A nógrádi választó körületben: R. elnök: Gr. Crony Endre, hely. elnök Szántó János; r. j. Szabó Károly h. j. Kiss Sándor. Szavazatszedő küldöttségi elnök: Ormay Antal, h. el. Br. Buttler Ervin, r. j. Joó Sándor, h. j. Perényi (Perkinko) István.
3. A szécsényi v. körületben: R. eln. Szigvártó Pál, h. el. Krivácsi Antal. R. j. Pintér Sándor, h. j. Pokorny Pál.
4. A sziráki v. körületben: R. el. Gr. Degenfeld Lajos, h. el. Nedeczky Géza, r. j. Plachy Gusztáv, h. j. Smidt József. Szavazatszedő k. elnök: Pozitóczky János, h. el. Kenedics Imre, r. j. Oláh József, h. j. Ungvári József.
5. A losonczi v. körületben: R. elnök: Gr. Ozebrán László, h. el. Kovács Ferencz, r. j. Orozsi József, h. j. Draskóczy Zsigmond. Szavazatszedő k. elnök: Alk György, h. el. Laszly István, r. j. Halászi Ferencz, h. j. Vágner Endre.
6. A füleki v. körületben: R. elnök: Szilárdy Ödön, h. el. Unger Gusztáv, r. j. Rapp János, h. j. Kecskényi Ödön. Szavazatszedő k. elnök: Zemlinzky Rezső, h. el. Thonka János, r. j. Kramolini Ferencz, h. j. Herman Sándor.

A magyar nyelv tanítása tót iskoláinkban.

Sem olcsó népszerűség hajhászása, sem pedig obakurus felgyűlölet nem vezetí tollamat, midőn a fentírt túl megvilágítása felett néhány gondolatot vetek papírra s felkérem ró az igen tisztelt olvasó de különösen ezen íge megtestesítésére hivatott szakemberek figyelmét; — természetesen nem gondolatai belértéke, hanem azon tárgy miatt, melyre vonatkozni fognak.

Nekünk evang. lelkeseknek ez idő szerint legjobb módunk a közvélemény borszóján azszio emelkedéshez jutnunk, ha mennél többesör s mennél lelkesebben beszélünk a magyarosodás ügyéről; ha ennek érdekében lehetőleg gyanusítjuk, ha alkalmilag lerántjuk egymást, sőt lerántjuk egyházunknak jobbait is, kik imitt-amott elég erkölcsi bátorsággal bírnak a lutheránizmus és panszlavizmus fogalmainak összeravarása ellen tiltakozni s a gyomot nem kaszával, hanem megfelelő ortókapával akarják a tiszta buza közt kiirtani. De én bizony, míg egyrésztől senkinek sem irigylem ilyen óton-módon szerzett dicsőségét, — addig másrésztől azt óhajtom, hogy hangzatos szavak helyett lépünk, hacsak egy lépéssel is közelebb a kiűzött célhoz. Ezt követeli nemcsak magyar hazafiságunk, hanem hazáját híven szerető tót népünknek jól felfogott érdeke is.

Hazafiai önzetnem megengedi, hogy „sine ira et studio“ habozás nélkül s leplezetlenül mondjam el ezen ügyre vonatkozó nézeteimet még azon eshetőség ellenében is, hogy némelyek gyanakodva fognak hunyorgatni szemekkel, mások meg éppen meg is fognak támadni, hogy oly kevéssel be tudnám érni, — nem gondolván azszal, hogy jobb a sűrű krajczár, mint a ritka garas s több melegeit ad nekünk a kabátunkban viselt bárányszőr, mint a maczkó hátán szaladó medvebunda.

Magyarországnak, de különösen a hazai ág. hitv. ev. egyháznak számolnia kell a tót nemzetiséggel, mert ez állami lételünknek egyik, semmiképen sem kiesinelvelhető faktora, — de a leszámolást nem bízám a számozkodó felek szíléőire. Nem bízám ugyanis a tűzzel-vassal magyarosítást hirdető, az évszázadok mulasztásainak egy rövid évtized alatt helyrehozását követelő, azonban többnyire a lelkes szónoklatokban felolvasó hazafisakra; s szóba nem állanék azokkal a rajongó tót atyafiakkal, kik népboldogító eszméik ösz-tóvár paripáján nyargalásszák be nemzeti életük mezejét, dicsőséget keresve, s nem találva, kik DonKis-sott-ként hadakoznak csak az ő agyuk kamera ob-skurájában elő ellenséges óriásokkal, kik felhőjárásból s madárrepülésből jószolgatnak fényt maguknak, vesztét elleneiknek s kik a szabadság manójától az egyptomi téglavetés bússos fazekaihoz csalogatják feleiket, szóval nem állanék szóba a panszlávokkal, mert ők éppen nem bizományosai a magyarországi tótságnak, nem honi születésűek nem bírnak sem historiai múlttal sem pedig a jövőndő jogosultságával.

Kivel kellene tehát leszámolnunk? kérdi a nyájas olvasó. Nekünk, véleményem szerint, nem is ombereket, hanem érdekeket kell ószcegyeztetnünk, s ha ez megtörténik, le fognak tűnni hazai életünk színteréről mindazok a rajongók, kik számuk csekélyesége, eszméik képtelensége s népünk józan esze miatt most sem annyira lélelmeltesek ugyan mint látszani akar-szák, jelentőségük azonban éppen a 0 fokra száll le, mihelyt a meddő viták és polemikák teréről a népnevelésünk tekintetében tervszerűen megállapított cselekvés terére lépünk.

Holles Danó.

(Folyt. köv.)

Szirák, május 27.

A nógrádi lapok f. évi 21. számában egy közlemény jelent meg, melyben állíttatik, hogy gr. Degenfeld család a sziráki óróintézet épületének kiépítésére 1700 frtot ajánlott fel; ezen közlemény az adatok téves felhasználásából ered. A nemes grófi család annak idejében s a mult évben a sziráki óróintézet részére következő alapítványokat tett: néhai Teleky Augustin grófnő 500 frt, Gr. Degenfeld Lajos és neje 400 frt, Gr. Degenfeld József és neje 200 frt, Gr. Degenfeld Gusztika és Katicza 100 frt s így ószesen 1200 frtot, s ezen ószegből Gr. Degenfeld Lajos úr az építkezésre 1000 frtot folyóvá tett.

A tisztelt cikkíró úrnak teljesen igaza van, midőn az állítja, hogy a Degenfeld család megalapítója a sziráki vidéki kiededővó intézetnek, mert nélküle csak ugyan az nem jött volna létre.

De nem szabad figyelmen kívül hagyni a többi adakozókat sem, kik alapítványaikkal e nemes cél elérését eszközölték, s ilyenek Dessowfly, Veres, Szontagh, Bozó, Plachy, Gr. Vilczek, b. Prónay, b. Podmaniczky, Rudnay, Draskóczy, Kompanik, Höpner, Koós, Kun, Szűdy, Kassay, Karpelesz, Brüll, Buchwalder, Hasenfeld családok, kik 600 — 50 frtig e célra s így ószesen 3550 frtnyi ószegzet alapítványoztak. Nem Sziráki mezővárosát, mely évenként 120 frt, nem Nógrádmegyét, mely évenként 100 frttal e célhoz hozzájárul, nem azokat se, kik évi tagsági díjaikkal e cél elérésére közreműködnek.

Azonban a mi a t. cz. úr figyelmét elkerülte, s minélkül óvó intézetünk még ez idő szerint se állhatna fel, az, hogy gr. Degenfeld Lajos úr és neje intézetünk fennállása, tehát 10 év óta, céljaira, amennyiben

ezen idő alatt a cselédet ingyen látja el élelemmel, évenként 100 frttal, tehát 10 év óta 1000 frttal hozzájárult s így tényleg nem 1700, de 2200 frttal segélyezte.

Példa arra, miéért kell a magyarosodást tétellel, de nem pusztá szavakkal előmozdítani s miként kell a tanítóknak a talajt előkészíteni, hogy ők sikeresen működhessezenk azon a téren, mely közhajként nyilvánul.

E nemes tett magán hordja a kitűnőség kiváló példáját.

Wladár Miksa,
egyesületi titkár.

H i r e k.

T. előfizetőinknek és olvasóinknak boldog pünkösti ünnepeket kívánunk.

Személyi hírek. Gr. Gyürky Ábrahám főispán úr ó méltósága május hó 29-én reggel érkezett a szék-városba, s a rendkívüli közgyűlés megtartása után 30-án távozott Bupapestre.

Gyászhlr. Sztranyavszky Géza b-gyarmati kir. közjegyző urat súlyos és fájdalmas csapás érte. Hón szeretett neje: született Aninger Ilona, társas körünk egyik kedves és szép alakja, hosszabb súlyos szenvedés után, május hó 28-án este 8 órakor, 22 éves korában jobblétre szenderült. A szomorú eszt mélyen sújtja ózv. Aninger Károlyt is, kinek egyetlen leánya volt, valamint testvéreit s általában az egész Aninger családot és rokonságot, melynek a korán elhunyt oly szeretett kedves tagja volt. A fiatal szép asszony temetésére május hó 30-án délután, nagyszámú közönség sereglett ószse, s az érczkoporsót, melyet sok koszorú, köztük a b-gyarmati női dalkör gyönyörű koszorúja borított, a jó barátok, tisztelők, kik távolabb vidékről is eljővének, valamint a b-gyarmati közönség beláthatatlan sora kísért a temetőbe. A temetésen, melyet főtisztelendő Hottovinszky Károly plébános úr fényes segédlettel végeztet, Scitovszky János alispán úr is jelen volt. A temetőben, midőn a sir órókre elválasztotta tőlünk ezen szép és ifjú életet, melyet minden orvosi tudomány megmenteni képes nem volt, a fájdalom és részvét mindnyájunk szívét megindította. — Legyen emléke órókké áldott közöt-tünk, s a vigasztalhatlan férj és anya mély fájdalmát enyhítse azon tudat, hogy az isten akaratában mindnyájunknak meg kell nyugodnia!

Adomány. Baranyai István úr 25 frtot adományozott a b-gyarmati dalegylet zongora alapjára.

Losonczon május hó 25-én tartotta gr. Forgách Antal képviselő úr nagyszabású beszámoló beszédét, mely égszersáminál búcsúbeszéd is volt, amennyiben a gróf úr nem vállalt mandátumot, hanem a főrendi háznál kívánja nagy tehetőségeit és a gyakorlati életből nyert tapasztalásait érvényesíten. Gr. Forgách úr ajánlól volt választóúrnak, hogy kormánypárti képviselőre adják szavazatukat s ilyenül Török Zoltán urat hozta javaslatba. Török Zoltán megyénk kitűnő első aljegyzője a jelöltséget elfogadta s programbeszédét megtartotta választói előtt. Mint mondják, Török Zoltán úr felléptetése a legkedvezőbb színtézők között történt s így megválasztatása egészen bizonyos.

Ellenzéki conferentia. A mult vasárnap B. Gyarmaton az ellenzék is tartott értekezletet, melyen sok választó, sőt kíváncsiságból több kormánypárti is vett részt, úgy hogy a jelenlévők ószes számát 250-re tehetjük. Az értekezletet Hottovinszky Károly b-gyarmati plébános a délutáni mise alatt megnyitván, elnökül ajánlotta Kacskovics Lajost, ki készséggel elfogadta a megtiszteltetést. Majd alelnökül Kövy Tivadar és Simko Frigyes lelkész, jegyzőket pedig Milován János és Ifj. Sulez Lajos választattak meg. Az értekezlet kimagasló egyénisége gr. Zichy Nándor úr volt, ki tetszetős beszédét mondott a kormány ellen és a mérsékelt ellenzék mellett, azonban a mandátum elfogadására a megkísérlett forcírozások dacára, egyelőre nem vállalkozott; de midőn ugymond tapasztalta, hogy itt az ellenzéknek elfoglalható talaja van s biztos ellenzéki tényezőkre számíthatni, gondoskodni fog néhány nap múlva a kerületéről. Az értekezlet ezután a gróf urat teljesen megdőlenezve, a legószabb rendben szerte oszlott.

A „nógrádi lapok“ 20-ik számában f. június 5-re hirdetett Nemzeti intézeti rendes közgyűlés, a megyei közgyűlés elhalasztása folytán, 1884. évi június hó 26-án d. u. 6 órakor B. Gyarmaton, a megyeház kis termében fog megtartatni. Huszar László, a nógrádmegyei Nemzeti Intézet elnöke.

Hontmegye törvényhatósága május hó 26-án rendkívüli közgyűlést tartott, melyen a kir. meghívó levél olvasatott fel. A nyomban utánna tartott központi bizottsági ülés a képviselő választásokat június hó 13-ra tűzte ki. A honti három kerületben mindkét párt részéről nagy és igazoltott tervékenységgel fejtetik ki a jelöltek mellett. Ivánka Zsigmond úr az egész vármegyét felforgatta, pedig az ő elbukása biztos kilátásba van helyezve.

Halálozás. Gaál Mihály agárdi lelkész úr édes atyja: Gaál János b-gyarmati köztisztelőben állott régi polgár, 81 éves korában elszenderült, s május hó 31-én temették el. Béke hamvaira!

A b-gyarmati ág. hitv. ev. iskolában a zárvizsgák június hó 4-én szerdán délelőtti fognak megtartatni, mely alkalommal a Bozó Gábor főe ósatóndíj is ki fog adatni azon tanulóknak, ki a magyar nyelv tanulásában a legnagyobb előmenetelt tanúsították.

A nagyváradi országos tűzoltó ünnepélyeken, melyek a pünkösdi ünnepok alatt fogják megtartatni, — a b. gyarmati önk. tűzoltó egyület Hanzély Márton főparancsnok vezetésével mellett 8 taggal lesz képviselve. A küldöttség tagjai május 30-án este 10 órakor indulnak el, s a város határáig a dallegylet tagjai nőtök mellett kísérték ki.

A helyb. polgári leányiskola növendékei a nyári szinkörben május 31-én a leányiskolai könyvtár javára zene- és színi-estélyt rendeztek igen változatos műsorral.

Jakobovics József b. gyarmati albiró úr előtt Munk Adolf b. gyarmati lakos egyik perbeli ügyéből, a Madách alapra 2 frtot felajánlott. Az összeg Havas Gyula emléktárgyi pénztárnok úrnak átszolgáltattott.

Halálozás. Máchik Gyula koadi reformatus tanító 34 éves korában elhalálozott. Temetése nagy részvét mellett május hó 21-én ment végbe. Béke poraira!

Nyári dal-estély. A b. gyarmati dallegylet a helyb. női dalkör szíves közreműködésével mellett május hó 4-én szerdán este 8 órakor a nyári szinkörben nyári dal-estélyt rendez, táncmulatsággal egybekötve. A dal-estély műsora a következő: I. Édes hazám Thór Károlytól, előadja a b. gyarmati dallegylet. II. Nép dalok (3 db), előadja a női dalkör. III. Donizetti „Lamermoori Lucia”-jából sextett, zongora kísérettel mellett előadják: Bánhidy Mária és Ujbolyi Sárika kisasszonyok, továbbá Ifj. Sulcz Lajos, Garam Jenő, Hudecz Zeigmond és Vatter Gyula urak. IV. Tetemre hívás, Arany János költeménye, szavalja Léva Berta k. a. V. Vén bogár, Vait ú. től, előadja a dallegylet. VI. Éji dal, Beethoven-től, előadja a női dalkör, és végül VII. Király induló, Huber K. től, (ezt eddig csak Budapesten adták elő) zongora kísérettel mellett éneklia a dallegylet. A belépti díjak igen mérsékelték, ülőhely 60 kr., állóhely 40 kr., deák- és gyermek-jegy 20 kr. Mintán a női dalkör ezuttal először lép fel nagyobb nyilvánosság előtt, nemcsak a kíváncsiság, de a művészet iránti érdeklődés is sokakat fog vonzani ezen gazdag műsorú estélyre.

Gr. Károlyi Sándor ellenzéki képviselő, kinek jelöltsége a b. gyarmati kerületben szóba hozott, a tanári kerületben kijelöltetett. A gróf Tasnádon május 27-én tartotta nagy ovótiók között beszámoló és programbeszédét.

Egy jegyző megjegyzése. Battaszék, 1884. április 29. Tekintetes ur! A nekem küldött Brandt Richard-féle svájci labdacsoport jó hiszeműleg ajánlhatom gyomorfájás és főleg gyomorválykásodás ellen mint egyedüli gyógyszert, mert ezen szer 8 nap alatt nagy szenvedéseimet egészen megszüntette. Fogadja forró köszönetemet. Mészáros János jegyző. E gyógyszer kapható Budapesten Török József gyógyszer-tárában valamint minden magyarországi gyógyszer-tárában, egy doboz 70 kr. A valódinak ismertető jele fehér kereszt veres alapon.

Az utolsó tekintetes úr czim alatt Mikszáth Kálmán — Szontagh Pálról, — azon alkalmából, hogy öt valóságos belső titkos tanácsosságra méltatta a trón kegye, igen jóízű humoreszket közölt a „Posti Hírlap”-ban.

A fagy május 29. és 30-án nálunk is érezhető volt, azonban nem nagy mértékben. A tengerit és habot a legtöbb helyen megcsapta a dér.

A Degré Alajos által szerkesztett „Ország világ” a Pallas irodalmi és nyomdai részvény-társaság tulajdonába ment át. Midőn ezt a hírt olvasóinkkal tudatjuk, megjegyezzük azt, hogy ez a jól szerkesztett, minden ízében magyar zamatú képeslap irodalmi tekintély. Legutóbb megjelent számának tartalmából, a kitűnő tudós Tóth Lőrincz, Szilágyi Erzsébet czimű történelmi rajza, Molnár György hírneves színész tanulmánya Lear királyról, Szász Károly, Árbányi Emil költeménye, Degré Alajos regénye érdemeinek különös figyelmet, mint kiváló és nagybecsű művek. Azt hisszük: az Ország Világ a magyar családoknak legkedvesebb vendége. Előfizetési ára egész évre 10 frt, félévre 5 frt, évnegyedre 2 frt 50 kr.

Piaczi árak B.-Gyarmaton.

1884. évi május 26-án.

Egy méter mássa	
Tisztabuzza	8 frt 30 kr. — 8 frt 50 kr.
Róza	7 frt 80 kr. — 8 frt 10 kr.
Arpa	8 frt — kr. — 8 frt 90 kr.
Zab	7 frt 40 kr. — 7 frt 60 kr.
Kukoricza	7 frt 20 kr. — 7 frt 50 kr.

Jegyzette: Szekes János.

Feladás szerkesztő:

Horváth Danó.

VASBUTOR

részletfizetésre.

Ágyak, gyermekágyak, bölcsők, gyermek-kocsik, éjjeli szekrények, asztalok márvánnyal és a nélkül, mosdó asztalok, sodrony-ágybetétek, kanapék, fotellek, székek, kerti padok, székek és sátrak, lószőr, afrio, tengerifű és szalma-matracok stb. stb. félhavi és havi részletfizetésre.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. Kívánsra árjegyzékek és mintalapok ingyen és bérmentve küldetnek.

Hoffenreich Jakab

vasbutor és gyermek-kocsi gyári raktára,
Budapest, V. Fűrdő utca 4. sz.

10—5

Legjobb és legolcsóbb gép-kenő-olaj

az angolországi Glasgovi QAKBANK OIL COMP.
LIMITED WORKS gyáraiból.

Egyedüli főraktár:

LANDAUER IGNÁCZ ÉS FIAI czégnél

Budapest, Váci-körút 33. sz.

12—4

RUSTON, PROCTOR és társa

Budapest Nádor-utca 39. és 41. szám,

ajánlják a legolcsó díjjakkal kitüntetett

gőzmozdonyaikat
fa- és szénfűtésre,
szabad. szalmafűtő
gőzmozdonyaikat

gőzeséplőgépeiket
dobmentő

és
üzögtisztító készülékkel
szabályozható megválasztó
hengerral.

Hoffherr-féle egyszerű és tisztító cséplőkészleteket járgányhajtásra.

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

10—1

Arlejtési hirdetmény.

A balassa-gyarmati takarékpénztár székházának átalakítását és kibővítését elhatároztán, az építési költségvetés összege 17666 frt 57 kr összegben állapítván meg, ezen munka teljesítésére pályázatot hirdet.

A vállalkozókat felhívja, hogy akár 1766 frt 66 kr készpénz, akár ily összegű b. gyarmati pénzintézeti könyvecske, akár óvadékképes hasonértékű állampapírnak letétele után, írásbeli ajánlataikat 1884. évi június hó 8-ik napjának reggeli 8 órájáig az intézet-hez adják be.

A szabályszerű lepecsételt ajánlatban az ajánlati összeg számokkal és betűkkel kiírandó és világosan kitéendő, hogy az ajánlattevő az építési feltételeket, valamint a munka- és anyag-viszonyokat és a helyszínt ismeri.

Jogában áll a vállalkozónak a letett bántpénzt Nógrádmegyében fekvő ingatlanokra bekebelezése után átcsereolni.

Az építési tervek, költségvetés és építési feltételek a b. gyarmati takarékpénztárnál a rendes hivatalos órákban megtekinthetők.

Az elkészített vagy nem szabályszerűen benyújtott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

B. Gyarmaton, 1884. évi május hó 17-én.

A balassa-gyarmati takarékpénztár
igazgatósága.

SÁRKÁNY bizományi butor-csarnoka

teljes lakberendezések részére

BUDAPEST, Gizella-tér 3. sz. I. emelet, a Deák-Ferencz-utca sarkán

ajánlja a főváros asztalos és kárpitos mesterek közreműködésével egyszerű választékban elhelyezett urasági, salon-, ebéllő-, háló- és fogadó termek butorait, mindennemű polgári kihazásításokra igen alkalmas egyszerű butorzatot és dús kész.

letben atlasz, selyem, bársony, crepp és juttaszövetekből legizlésteljesebben elkészített salongarnitúrákat rendkívüli olcsó árak mellett. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek. —

Vidéki megrendelések 10 % előleg beküldése mellett teljesítetnek. Csomagolásért 4 %.

HUMMER MIHÁLY
fűszerkereskedőnél
B.-Gyarmaton
egy tanuló felvétetik.

Bérbe veendő lakás.

Alulirott B.-Gyarmaton kívánván megtelepedni, egy 5 szobából, konyhából, éléskamrából és esetleg istállóból álló önálló lakást óhajtok kibérelni.

Felkérom az érdekelt háztulajdonosokat, miszerint ajánlataikat hozzám Szűgybe megküldeni sziveskedjenek.

Szűgy, 1884. május 24

2 - 2

Fay Árpád.

